

Fikret Bila

## Türkiye, Irak'a döner

Demokratik Toplum Hareketi'nin (DTH) gündeme getirdiği kent meclislerinin Öcalan'ın projesi olduğunu ve “dört ayaklı paradigması”nın ayaklarından biri olduğunu yansıtmıştım.

Öcalan'ın DTP ve BDP'ye yaptığı önerilerin her biri ayrı bir tartışma konusu. DTP ve BDP bir taraftan bu örgütlenmeleri yaşama geçirmek için çaba gösterirken, bir yandan da yeni anayasa için çalışıyor. İktidarın yeni anayasa sözünden hareketle önerilerini gündeme getirdikleri gibi ayrı bir anayasa taslağı çalışması da sürdürüyorlar.

### Anayasal güvence

Öcalan esas itibarıyla “ulus devlet”e karşı düşünceler açıklıyor olsa da, “Kürt milliyetçiliğine” dayalı hareket ve örgütlenmenin ulaşmak istediğı hedef farklı görünmüyor. “Devlet olmayan ama devletin işlevini görece kongre örgütlenmesi ve toplum düzeyinde komünal örgütlenme” olarak özetlenecek yaklaşımı, daha önce anarşizmi anımsatıyor. Öcalan, bunu reddetse de öz itibarıyla ütöpik nitelikli bir toplumsal ve sayısal sistem öneriyor. Bu da ayrı bir tartışma konusu kuşkusuz. Öcalan'ın anayasa önerisi ise İspanya Anayasası'nı anımsatan, “Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, bütün kültürlerin demokratik bir şekilde varlığını ve kendini ifade etmesini kabul eder” cümlesiyle başlıyor. Bunun bir başlangıç olduğunu vurgulamak gerekiyor.

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş ise anayasa çalışmaları içinde devamını şöyle ifade ediyor:

“Biz bütün inançların, kimliklerin, grupların kendini demokratik şekilde ifade edeceği bir anayasa taslağı hazırlıyoruz.”

### Ulus devlet-üniter yapı

Etnik ve inanç gruplarının yer alacağı bir anayasa Türkiye'yi nereye götürür? Hemen belirtmek gerekir ki, bu tür düzenlemeler, Türkiye Cumhuriyeti'nin ulus devlet ve üniter devlet yapısıyla bağdaşmaz. Ayrıca bu yaklaşım çok moda deyimle, “vatandaşlık esasına” da çok uygun düşmez. Vatandaşlık hukuki bağı, etnik ve inanç gruplarıyla anayasaya koyarsanız, karşınıza farklı bir Türkiye çıkar.

### Siyasal örgütlenme

Anayasanın etnik kimlik ve inanç gruplarını esas alarak hazırlanması, siyaset yapısının da buna göre şekilleneceğı anlamına gelir. Demirtaş'ın, “demokratik olarak kendini ifade edebilmek” yaklaşımı da bunu işaret ediyor.

BDP lideri, bu yaklaşımıyla; etnik esaslı bir partinin başkanı olarak, diğer etnik gruplara ve inanç gruplarına da siyasallaşma, partileşme öneriyor.

Siyasi sistemin etnik ve inançlara dayalı şekilde partileşmesi, birleştirici değil, aksine ayrıştırıcı bir anlayıştır. Vatandaşlarının etnik kimliklerine ve inançlarına göre ayrı partileştiğı ve örgütlendiğı bir Türkiye'de ulusal ve siyasal birliğin güçleneceğini savunmak gerçeğe bilerek göz kapamak anlamına gelir.

### **Irak örneđi**

Etnik ve inanç esasına göre şekillenmiş siyasal yapısıyla Irak, yanibaşımızdaki en çarpıcı örnektir. Bu yapı sadece siyasette değil, Irak toplumunda da hâkim durumdadır.

Düşünün ki, bir imparatorluk mirası olan Türkiye'nin Türk, Kürt, Çerkez, Laz, Sünni, Alevi; Sünni Türk, Alevi Türk, Sünni Kürt, Alevi Kürt, Sünni Çerkez ve bunun gibi kesimler itibarıyla partileştiğini veya partilerin bu gruplara dayanarak vücut bulduğunu...

Bu siyasal yapının, toplumsal yapıyı da şekillendirmeyeceğini söylemek mümkün olabilir mi? Derneklerin, meslek odalarının, sendikaların da böyle örgütlendiği bir toplumda nasıl birlik beraberlik güçlenir?

Düşünün, Irak'ta örnekleri görüldüğü gibi, serbest meslek mensuplarının tabelalarına etnik kimliklerini ve inançlarını da yazdıkları; kartvizitlerini böyle bastırdıkları bir Türkiye'de sosyal ve siyasal yaşam nasıl olur?